

Tentoonstelling Bij ons in de Biblebelt

Utrecht, 21 juni 2019

Ga deze zomer mee op reis naar de Nederlandse Biblebelt, een gebied waar veel orthodoxe christenen wonen. De Bijbel wordt er vaak letterlijk genomen. Onlangs nog leidde de Nashville-verklaring tot veel commotie. Wie zijn de mensen van de Biblebelt, wat zijn hun dilemma's en waar komen hun opvattingen vandaan? Kom naar de tentoonstelling *Bij ons in de Biblebelt* (7 juli t/m 22 september) en ontdek het deel van Nederland waar de ideeën van de jaren zestig aan voorbij lijken te zijn gegaan. Nooit eerder kwam u zo dicht bij de belevingswereld van deze orthodox-christelijke groep.

Refo's

De Biblebelt loopt dwars door Nederland, van Zeeland tot Overijssel. In deze strook wonen veel bevindelijk gereformeerden, ook wel 'refo's' genoemd. Zondag is er een echte rustdag, vrouwen dragen er vaak een rok en in de huiskamers is meestal geen tv maar een orgel te vinden. Mensen trouwen er doorgaans jong, gezinnen zijn er vaak groter dan gemiddeld, en de vaccinatiegraad is er laag. Ook op andere gebieden maken Biblebelt-bewoners vaak net andere keuzes dan de rest van Nederland: er is een eigen cultuur met een eigen politieke partij (de SGP) die aan invloed wint, eigen scholen, studentenverenigingen, media, zorg, vakanties en winkels.

Orthodoxie en dagelijks leven

Bij ons in de Biblebelt geeft een beeld van de leefwereld en de geschiedenis van de bevindelijk gereformeerden. De tentoonstelling toont ook de worstelingen van de bewoners. Hoe moet je bijvoorbeeld omgaan met het internet en maatschappelijke ontwikkelingen als homo-emancipatie? Hoe is het om je uit de bevindelijk gereformeerde groep los te maken? En kun je als getrouwde vrouw werken? Aan de hand van films, interviews, objecten uit het dagelijks leven, de geschriften waarop de orthodoxe levensstijl is gebaseerd, maar ook fotografie en kunst is het mogelijk de hedendaagse Biblebelt-bewoner te ontmoeten. Een uitgelezen kans om deze unieke en diverse groep te leren kennen.

Uitgebreid activiteitenprogramma en bezoek aan de Biblebelt

Het uitgebreide activiteitenprogramma bij de tentoonstelling bestaat uit lezingen, instaprondeelingen en zomerse concerten. Speciaal voor deze tentoonstelling opent een kerk op de Biblebelt haar deuren voor het publiek. Het lezingenprogramma van *Bij ons in de Biblebelt* belicht zaken als de geschreven en ongeschreven kledingregels op de Biblebelt en, belangrijker nog, hoe je kunt weten of je naar de hemel gaat. Sprekers zijn Jan Siebelink, Franca Treur en vooraanstaande wetenschappers.

.....Einde persbericht.....

Noot voor de redactie, niet ter publicatie.

Uitnodiging voor persvoorbezigting

U bent van harte welkom op de persvoorbezigting met toelichting en rondleiding door conservator Tanja Kootte op **donderdag 4 juli** om 14.30 uur in Museum Catharijneconvent. Aansluitend kunt u om 17.00 uur de officiële opening bijwonen.

Programma

- 14.15: inloop
- 14.30-15.00: korte introductie op de tentoonstelling
- 15.00-16.45: rondleiding tentoonstelling/vrije bezichtiging
- 17.00: officiële opening

S.v.p. aanmelden voor de persvoorbezigting via Catharijneconvent via: pressoffice@catharijneconvent.nl of via 030- 2313835.

Het fotovel en de hoge resolutie afbeeldingen zijn te downloaden via: <https://www.catharijneconvent.nl/pers/persafbeeldingen/>.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de afdeling communicatie van Museum Catharijneconvent via 030-2313835 of via pressoffice@catharijneconvent.nl

.....

Bijlage: Lezingen *Bij ons in de Biblebelt*

Bij de tentoonstelling is een uitgebreid en verdiepend lezingenprogramma. De toegang tot de lezingen is gratis op vertoon van een geldig entreebewijs voor de tentoonstelling. Kijk voor meer informatie en aanmelden op www.catharijneconvent.nl.

Dinsdag 9 juli om 14.00 uur

The making of *Bij ons in de Biblebelt*

Tanja Kootte

Het maken van een tentoonstelling over de Biblebelt was een langgekoesterde wens van conservator Tanja Kootte. In deze lezing vertelt ze over de totstandkoming van de expositie en geeft ze een blik achter de schermen. *Deze lezing is ook bij te wonen op 10 september.*

Dinsdag 16 juli om 14.00 uur

Anna Maria van Schurman en mijn jeugd in de Rotterdamse Bijbelgordel

Pieta van Beek

Pieta van Beek (Universiteit Utrecht) vertelt over de invloed van humaniste Anna Maria van Schurman (1607-1678) op haar leven en (feministische) onderzoek. Van Beek is afkomstig uit een Biblebelt-gezin in Rotterdam. Dankzij de roman *Het grote geheim van Anna Maria van Schurman* (1978) van Dieuwke Winsemius kon zij haar ouders ervan overtuigen dat meisjes wél mochten studeren.

Donderdag 18 juli om 14.00 uur

Mode op de Biblebelt

Josine Droogendijk

Modejournaliste Josine Droogendijk zoomt in op de geschreven en ongeschreven kledingregels binnen reformatorisch Nederland. Waarom wordt er bijvoorbeeld getrouwd in kleur? Welke kleding draagt men tijdens een kerkdienst en hoe kijkt men anno 2019 aan tegen het dragen van hoeden, panty's en mouwloze shirtjes?

Dinsdag 23 juli om 14.00 uur
Protestants zilver
Marco Blokhuis

De voormannen van de Reformatie adviseerden om bij de viering van het avondmaal eenvoudige bekertjes van tin, glas of zelfs hout te gebruiken. Toch werden al vanaf het begin zilveren avondmaalsbekertjes gebruikt. Lezing door Marco Blokhuis, erfgoedexpert voor het protestantisme bij Museum Catharijneconvent.

Donderdag 25 juli om 14.00 uur
Gereformeerde heiligen?
John Exalto

Predikanten in de Biblebelt zijn anders dan voorgangers in andere kerken. Ze zijn bedeed met bijzondere gaven. In deze lezing wordt de speciale plaats van de predikant in de Biblebelt verkend aan de hand van autobiografieën van bevindelijk gereformeerde predikanten. John Exalto is historicus aan de Vrije Universiteit en medeoprichter van het Dutch Bible Belt Network.

Dinsdag 30 juli om 14.00 uur
Protestantse orthodoxie in tijden van populisme
Ernst van den Hemel

In deze lezing beschrijft Ernst van den Hemel hoe de opkomst van anti-islam politiek en de hernieuwde populariteit van 'joods-christelijke wortels' een spagaat oplevert voor bevindelijk gereformeerden. Van den Hemel is verbonden aan het Meertens Instituut en gepromoveerd op de literair-politieke dimensies in het werk van Johannes Calvijn.

Donderdag 1 augustus om 14.00 uur
De Amerikaanse Biblebelt
James Kennedy

Het begrip 'Bible Belt' werd in de jaren twintig bedacht door de Amerikaanse publicist H.L. Mencken, en was toen een laattinkende verwijzing naar het christelijke zuiden van de Verenigde Staten. Gaandeweg namen anderen deze term over. Vanaf de jaren negentig worden de bevindelijke regio's in Nederland zo aangeduid. Hoogleraar James Kennedy (University College Utrecht) vertelt er over.

Dinsdag 13 augustus om 14.00 uur
Uitverkoren of niet? Dat is de vraag!
Maarten Wisse

De Biblebelt is een aanduiding voor zowel een regio als een subcultuur. Theologische overtuigingen bepalen de manier van leven. Een belangrijk begrip is de 'uitverkiezing' of 'predestinatie'. Hierin draait het om de vraag of je uitverkoren bent en naar de hemel gaat. Alle religieuze activiteit is er op gericht om erachter te komen of dit zo is. Of ligt het toch genuanceerder? Maarten Wisse is hoogleraar dogmatiek aan de Protestantse Theologische Universiteit en lid van het Dutch Biblebelt Network.

Donderdag 15 augustus om 14.00 uur
Oude schrijvers
Jo Spaans

'Oude schrijvers' is een bijzonder categorie geschriften uit de zestiende tot en met de achttiende eeuw. De boeken zijn herkenbaar orthodox en nog steeds erg populair bij refo's. Jan Siebelink schreef erover in *Knielen op een bed violen*. Waarom lezen refo's én cultuurhistorici de oude schrijvers vandaag de dag nog steeds? Wilhelmus à Brakel vormt het uitgangspunt voor deze lezing. Jo Spaans is hoofddocent geschiedenis van het christendom aan de Universiteit Utrecht.

Zaterdag 17 augustus om 11.00 en om 14.00 uur
Binnenkijken bij een kerk op de Biblebelt

Benieuwd hoe kerken op de Biblebelt er van binnen uitzien? Neem op zaterdag 17 augustus een kijkje in de kerk van de Gereformeerde Gemeente Gouda. Een opvallend gebouw uit 2008 dat op een niet zo traditionele locatie is gebouwd. In de kerk passen maar liefst 1600 mensen. Mart Ros van RoosRos Architecten leidt u graag rond.

Dinsdag 20 augustus om 14.00 uur

Religiestress

Tom Mikkers

Waarom kan de publieke opinie in een seculier land als Nederland zomaar beheerst worden door verhitte discussies over religieuze onderwerpen? Kerken krimpen, het spreken van de kerk in politieke vraagstukken wordt nauwelijks gehoord, politieke partijen die zich beroepen op godsdienstige beginselen spreken steeds minder mensen aan. En toch blijft het geloof een factor van betekenis.

Donderdag 22 augustus om 14.00 uur

Strenger in de leer. De Biblebelt aangesnoerd

Paul Schnabel

In amper een halve eeuw is Nederland van een zeer gelovig een seculier land geworden. Onder de autochtone Nederlanders is er godsdienstig één grote uitzondering: het orthodoxe protestantisme, zoals dat wordt beleefd in vooral de Biblebelt. Wat maakt het orthodoxe protestantisme nu zo sterk en hoe weet het ook de jongste generaties aan zich te binden? Paul Schnabel is emeritus hoogleraar van de Universiteit Utrecht en was directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau.

Dinsdag 27 augustus om 14.00 uur

Homoseksualiteit in reformatorisch Nederland

David J. Bos

Sinds het verschijnen van de Nederlandse Nashville-verklaring is het algemeen bekend: veel reformatorische christenen hebben moeite met homoseksualiteit. Waar komt dit vandaan? In deze lezing geeft godsdiensthistoricus en socioloog David J. Bos (Universiteit van Amsterdam) een overzicht van de manier waarop Nederlandse protestanten sinds 1959 hebben gesproken en geschreven over homoseksualiteit. De lezing wordt gevolgd door een discussie met Herman van Wijngaarden: stafid en redacteur van 'Hart van homo's'.

Donderdag 29.08

Man-vrouwverhoudingen in de Biblebelt

Mirjam de Baar

'Dat is natuurlijk heel mooi. Dat wij als vrouw gemaakt zijn als de hulp van onze man', aldus een radiopresentatrice in een recente documentaire over de Biblebelt van Nieuwsuur. In deze lezing volgen we het spoor van deze opmerking terug naar de Reformatie. Is er een directe lijn te trekken naar de hedendaagse man-vrouw verhoudingen van de bevindelijk gereformeerden? Mirjam de Baar (Universiteit Leiden) is hoogleraar cultuurgeschiedenis van het christendom in de vroegmoderne tijd.

Vrijdag 6 september om 14.00 uur

Refodomes

Anneke Pons-de Wit

In 2008 zijn in Barneveld rondom één kruispunt twee megakerken opgeleverd. Samen bieden zij plaats aan 4500 mensen. Hoe kan het dat op de Biblebelt zulke grote gebouwen nodig zijn? In de kerken ontbreekt vrijwel elke vorm van religieuze symboliek, maar er is veel geld besteed aan comfortabele zitplaatsen en peperdure geluids- en lichtinstallaties. Wat zit hier achter? Anneke Pons-de Wit is cultuursocioloog en lid van het Dutch Biblebelt Network.

Donderdag 12 september

Hoe oud is de Bijbelgordel?

Fred van Lieburg

Niet veel mensen weten dat het spreken over een 'bijbelgordel' pas zo'n dertig jaar oud is. Veel Nederlanders denken bovendien dat zowel de reformatorische cultuur als de regionale concentratie daarvan eeuwenoud is. Niet de Reformatie, maar vooral bewegingen in de achttiende tot en met de twintigste eeuw zijn van invloed geweest op het ontstaan van de typische 'refowereld'. Van Lieburg is hoogleraar aan de Vrije Universiteit en voorzitter van het Dutch Biblebelt Network.

Dinsdag 17 september om 14.00 uur

Neocalvinisme

George Harinck

In deze lezing koppelt George Harinck de strategie van de gereformeerden van Abraham Kuyper (1837-1920) aan die van de bevindelijk gereformeerden van dominee Kersten (1882-1948). George Harinck is directeur van het instituut voor neocalvinisme aan de Theologische Universiteit Kampen.

Donderdag 19 september om 14.00 uur

Reformatrische jeugdcultuur

José Baars-Blom

De reformatrische subcultuur ontstond in de jaren zeventig. Aan het begin van dit millennium leek de zuil te zijn geperfectioneerd. Er waren onder andere eigen consumentenbeurzen, lifestylemagazines, woninginrichters, modezaken en vakantieparken. Maar werd de reformatrische wereld wel echt een wereld apart? In hoeverre heeft bijvoorbeeld de emancipatiebeweging toch vat gekregen op meisjes? José Baars is cultureel antropoloog.

Jan Siebelink & Franca Treur in Museum Catharijneconvent

Museum Catharijneconvent organiseert samen met Het Literatuurhuis een gesprek met Jan Siebelink en een lezing door Franca Treur. Locatie: Museum Catharijneconvent.

Zaterdag 24 augustus om 14.00 uur

Jan Siebelink

Interview met Jan Siebelink door Gina van den Berg

Zaterdag 31 augustus 14.00 uur

Franca Treur

Lezing door Franca Treur met inleiding door Gina van den Berg